EJOVOC
(ELECTRONIC JOURNAL OF VOCATIONAL COLLEGES)
ISSN: 2146-7684
Aralık/December, 2025
Cilt (Volume) 15, Sayı (Number) 2

MESLEK YÜKSEK OKULLARINDA AKREDİTASYONUN SÜRECİ VE ÖNEMİ[1]

THE PROCESS AND IMPORTANCE OF ACCREDITATION IN VOCATIONAL SCHOOLS

Yalım GÜLTEKİN[2]

Makale Geliş Tarihi/Date of Submission : 03.12.2025
Makale Kabul Tarihi/Date of Acceptance : 24.12.2025

Araştırma Makalesi/Research Article
Doi: 10.17339/ejovoc.1834617

Öz

21. yüzyılda küresel iş birliğinin güçlenmesi, finansal değişim, bilgi ekonomisi, öğrenci artışı, teknolojik gelişmeyle yetişen Z ve hemen sonrasında Alfa kuşağının beklentileri gibi etkenlerle Üçüncü (Yeni) Nesil (Next Generation) Üniversite hatta farklı yaptırımlarla Dördüncü, Beşinci Nesil Üniversite modelleri yaygınlaşmaktadır. Üniversitelerin önemli bir parçası olan Meslek Yüksekokulları (MYO) da Yeni Nesil Yüksekokullarına dönüşmektedir. Sanayi, ticaret, üretim ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu, yeterli bilgi ve beceriye sahip, ara-nan elemanları (teknikerleri ve/veya gri yakalı çalışanları) yetiştiren Yeni Nesil MYO, mesleki ve teknik eğitimin en önemli kurumlarıdır. Bu okulların amacı; günümüzün en yakın hedefi Endüstri 4.0 devriminin fırsatlarından yararlanan, tehdit ve riskleri önleyebilen, bugünün ve gelecekteki teknolojiyi kullanabilen ve geliştirebilen meslek insanı yetiştirmek ve eğitimde kaliteyi sürekli kılmaktır. Akreditasyon eğitimde kalitenin sürekliliğini sağlamada en etkin araçlardan biridir. Türkiye'de Mesleki ve Teknik MYO'da kaliteyi geliştirmek ve teşvik etmek için Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından kurulan Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK) aracılığı ile akreditasyon süreci uygulanmaktadır. Bu çalışmada, MYO'da uygulanan akreditasyon süreçleri ve işlemleri, teorik çerçevede tanımlanan kavramlar (yükseköğretimde kalite, kalite ve bileşenleri, kalite güvencesi ve akreditasyon gibi) temelinde açıklanmakta ve uygulamadaki zorluklar ışığında değerlendirilmektedir. Böylece elde edilen çıkarımlara göre; MYO'nda akreditasyon sürecinin daha iyi anlaşılmasına ve uygulanmasına katkıda bulunmak, önemini vurgulamak ve bu süreç için yönlendirici olmak düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve Teknik Meslek Yüksek Okulu, akreditasyon, öz değerlendirme raporu

Abstract

In the 21st century, factors such as strengthened global cooperation, financial transformation, the knowledge economy, increasing student numbers, and the expectations of Generation Z and subsequently Generation Alpha shaped by technological developments have led to the widespread adoption of Third (Next) Generation Universities, as well as Fourth and Fifth Generation University models developed under different frameworks. Vocational Schools (VOCs), which constitute an important component of universities, are also transforming into New Generation Vocational Schools. New Generation Vocational Schools are among the most important institutions of vocational and technical education, as they train intermediate-level professionals (technicians and/or gray-collar workers) equipped with the knowledge and skills required by the industry, trade, production, and service sectors. The aim of these schools is to educate professionals who can benefit from the opportunities of the Industry 4.0 revolution, anticipate and mitigate potential threats and risks, effectively use and further develop current and future technologies, and ensure the sustainability of quality in education. Accreditation is one of the most effective tools for ensuring the continuity of quality in education. In Turkey, the accreditation process in Vocational and Technical Vocational Schools is implemented through the Vocational Education Evaluation and Accreditation Association (MEDEK), which was established by the Higher Education Quality Board (YÖKAK) to improve and promote quality. This study explains the accreditation processes and procedures implemented in VOCs based on theoretically defined concepts (such as quality in higher education, quality and its components, quality assurance, and accreditation) and evaluates them in light of practical challenges. Based on the findings, the aim is to contribute to a better understanding and implementation of the accreditation process in VSs, to emphasize for today and future its importance, and to guide this process.

Keywords: Vocational and Technical High School, accreditation, self-assessment report

Atıf (Citation): Gültekin, Y. (2025). Meslek yüksek okullarında akreditasyonun süreci ve önemi. *Electronic Journal of Vocational Colleges (EJOVOC), 15*(2), 126-139. https://www.doi.org/10.17339/ejovoc.1834617

[1] Bu çalışma, 13-17 Ekim 2025 tarihleri arasında Bursa'da gerçekleştirilen 13. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

[2] Öğr. Gör., Başkent Üniversitesi, Anadolu Organize Sanayi Bölgesi Meslek Yüksekokulu, ygultekin@baskent.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5868-0166

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In the 21st century, factors such as intensified global cooperation, financial transformation, the rise of the knowledge economy, increasing student numbers, and the changing expectations of Generation Z and Generation Alpha shaped by technological advancements have contributed to the widespread adoption of Third (Next) Generation Universities, as well as Fourth and Fifth Generation University models. Vocational Schools (VOCs), an important component of universities, are also transforming into New Generation VOCs. These schools are among the most important institutions of vocational and technical education, as they train highly qualified personnel such as technicians and gray-collar workers who possess the knowledge and skills required by the industry, trade, production, and service sectors. Furthermore, New Generation Vocational and Technical Schools are expected to evolve into innovation hubs by adopting research- and practice-oriented systems, in addition to their core role in education and training. The goal of these schools is to train professionals who can utilize and develop current and future technologies and to maintain the quality of education. Accreditation is one of the most effective tools for ensuring the continuity of quality in education. In Turkey, the accreditation process is implemented through the Vocational Education Evaluation and Accreditation Association (MEDEK), approved by the Higher Education Quality Board (YÖKAK), to improve and promote quality in VOCs. This study explains the accreditation processes and procedures implemented in VOCs based on theoretically defined concepts (such as quality in higher education, quality and its components, quality assurance, and accreditation) and evaluates them in light of practical challenges. Based on these findings, this study aims to contribute to a clearer understanding and more effective implementation of the accreditation process in vocational schools, to highlight its importance for both the present and the future, and to provide guidance for this process.

Method

This study examines accreditation as an effective tool for ensuring, enhancing, and documenting quality in vocational education, training and practice. This scope was designed using document analysis, a qualitative research method. The conceptual framework (quality, quality assurance, etc.) created through a literature review was supplemented with secondary data sources from laws, regulations, and official website sources (YÖK, YÖKAK, MEDEK, etc.). The accreditation process for vocational schools (MT-Vocational Schools) in Turkey was based on data sources and the researcher's experience as an evaluator and instructor.

Findings

The most immediate goal of Vocational and Technical Vocational Schools in Turkey today, training gray-collar workers who can seize the opportunities of the Industry 4.0 revolution and utilize advanced technology, can be achieved through quality assurance. In these schools, accreditation is an effective process for establishing and improving quality and quality assurance, and is carried out by MEDEK. MEDEK conducts its work through the Vocational Education Accreditation Board (MEK), the Technical MEK, the Health MEK, the Social Education Committee, the Advisory Board, the Legislation Development and Update Committee, the Evaluator Candidate Identification Committee, the Criteria Committee, the Continuous Improvement Committee, the Consistency Committee, and the Appeals Committee (see Figure 2; Organizational chart). In this process, MEDEK's service values are Stakeholder Partnership, Continuous Learning, Value Creation, Ethical Behavior, Developing Sustainable Collaborations, Impartiality, Reliability, and Transparency. The review revealed that MEDEK supports and assists VOCs during the accreditation process. However, it can be said that MEDEK, established in 2021, has not yet achieved sufficient institutionalization within its established boards and lacks sufficient and competent staff for office work and fieldwork. Furthermore, the findings indicate an urgent need for cooperation among competent stakeholders, particularly in the transition to Education 4.0.

Discussion and Conclusion

Since faculties provide a "vision" and vocational schools directly provide a "profession", vocational high schools are responsible for the human capital of the productive industry and/or its transformation towards Industry 4.0, 5.0 and even 6.0. Therefore, as an institution that trains gray-collar workers that the business world urgently demands, VOCs have the potential to ensure the sustainable social, cultural and economic development of the country, as they directly affect individual and social economy. Therefore, as an institution that trains gray-collar workers that the business world urgently demands, VOCs have the potential to ensure the sustainable social, cultural and economic development of the country, as they directly affect the individual and social economy. In Turkey, the accreditation process for vocational schools is carried out by the MEDEK in a reliable and transparent manner, based on the program(s). However, considering the reasons for the mandatory transition to a New Generation VOCs from today to the near future, parallel

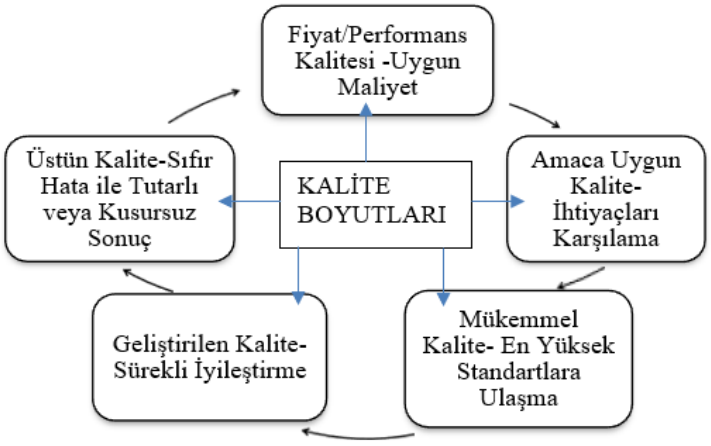
to technological advancements, and the projects, protocols, and stakeholder collaborations initiated by the YÖKAK and VOCs for this purpose, it should be deemed necessary to rapidly redesign the content and procedures of MEDEK's accreditation process, in collaboration with academics competent in this transformation. At this point, MEDEK may prioritize digitalization and flexibility in education in order to better engage new-generation students and, in particular, encourage the inclusion of branded courses.

GİRİŞ

20. yüzyıl sonu itibariyle, uluslararasılaşma-küresel bağlantı ve iş birliğinin güçlenmesi, finansal yapıdaki değişim, bilgi ekonomisi ya da bilgi ile ekonomik getiri elde etme yani bilimsel araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi, nüfus artışı ve buna bağlı öğrenci sayısındaki artış, teknolojik gelişmeyle büyüyen ve dijital teknolojiyi çok iyi kullanan *Z* (1997-2010) ve *Alfa* kuşaklarının (2010-2025) beklentileri gibi etkenlerle *Üçüncü (Yeni) Nesil Üniversite* (YNÜ) yaygınlaşmaktadır. *Beta* (2025-2040) ve *Gama* (2040-2054) kuşaklarının ve sonrasında *Delta* (2055-2075) ve *Teta* (2070-2090) kuşaklarının bugünden kestirimi zor beklentileri ve değişen teknoloji gibi etkenlerle Dördüncü, Beşinci Nesil Üniversite modelleri geliştirilecektir (Yılmaz & Aktürk, 2024: 25; Fidan, 2023: 180). Dijital dünyaya doğan, internetle büyüyen Z kuşağının, 2025 yılında en fazla nüfus büyüklüğüyle iki buçuk milyar kişiye yaklaşması ve Alfa kuşağının ebeveynleri olması, ulusların başarısı ve hayatta kalabilmeleri için kritik önem taşımaktadır (Akduman & Hatipoğlu, 2021: 305; Nagy & Kölcsey, 2017: 115). Bu ortamda bilim ve teknolojinin hızlı gelişimiyle biçimlenen her kuşağın farklı kişisel özellikleri ve gereksinimleri, öğrenme stratejilerinin yenilenmesini yani YNÜ gerektirmiştir. Böylece üniversitelerin önemli bir parçası olan meslek yüksekokulları (MYO) da Yeni Nesil Yüksekokullara dönüşmektedir. Dijital iş dünyasının gereksinimi olan ara-nan elemanları (teknikerleri, gri yakalıları) yetiştiren bu okullarda eğitim kalitesinin sürekliliği, gelişen teknolojiye uyumlulukla sağlanacaktır. Özellikle Yeni Nesil- Mesleki ve Teknik (MT) MYO'ların eğitim ve öğrenimle birlikte araştırmaya ve uygulama odaklı inovasyon üssü olmaları beklenmektedir. Günümüzde bu okulların en yakın hedefi olan Endüstri 4.0 devriminin fırsatlarını yakalayabilen, teknolojiyi kullanabilen gri yakalıları yetiştirme, kalite güvencesi ile sağlanabilir. Bu yaklaşımla bu çalışmada, MYO'larda eğitim-öğretim ve uygulamada kaliteyi sağlamada, arttırmada ve bunu belgelemede akreditasyon en etkin araç olarak irdelenmektedir. Bu ele alışta Cumhuriyet döneminden bugüne mesleki ve teknik eğitim reformlarla birlikte çok sayıda bilimsel çalışma yapılmasına karşın mesleki-teknik eğitime odaklı araştırmaların, diğer disiplinlerle karşılaştırıldığında oldukça yetersiz olduğu bilinmektedir (Uçar & Özerbaş, 2013). Bu nedenle araştırmanın evrenini Türkiye'de yükseköğretimde önlisans düzeyinde mesleki ve teknik eğitiminde kalite bağlamıyla akreditasyon sürecini kapsamaktadır. Çalışmanın bu kapsamı nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğiyle tasarlanmıştır. Alanyazın taramasıyla oluşturulan kavramsal çerçeve (kalite, kalite güvencesi, vb.), Kanun, Yönetmelik ve Resmî Örün Sitelerinden (YÖK, YÖKAK, vb.) ikincil veri kaynaklarıyla desteklenmiştir. Türkiye'de MT-MYO akreditasyon süreci ise veri kaynakları ve araştırmacının değerlendirici ve öğretim elemanı olarak edindiği deneyimlere dayandırılmıştır. Böylece, MYO akreditasyon uygulamalarına ve alanyazına faaliyetlerine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Kalite

Kalite; farklı disiplinlerde farklı ifadelerle ve boyutlarla, kullanıma, koşullara, standartlara uygunluk beklentilerini karşılamak ya da aşmak olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlarda ortak nokta sadece ürüne değil tüm üretim sürecini farklı boyutlarda güvenilir, verimli ve etkili olmasını içeren bütünsel yaklaşımdır (Şekil 1). Kalite, amaca varmayı (hatasız üretim, yetkin donanım vb.) sağlayacak bir araçtır, verimliliktir, esnekliktir, etkili olmaktır, programa uymaktır, süreçtir, standartlara uymaktır, yatırımdır. Eğitimde kalite ise hedefleri başarının ve bu başarının hakkedildiğinin görünürlüğü ve bilinmesidir. Yani, faaliyetlerin ve çıktıların bazı normlar, kriterler veya hedeflere göre istenen düzeyde olmasını değerlendirmedir. Bu değerlendirmenin tüm eğitim süreçlerinde olduğu gibi yükseköğrenimde de geçerli ve sürekli olması gerekir (Göksoy, 2014: 87; Welzant, vd. 2011: 10).

Şekil 1. Kalite Boyutları
Kaynak: Welzant, vd. 2011: 9.

Yükseköğretimde Kalite ve Kalite Güvencesi

Temel insan hakkı olan herkes için kapsayıcılığı ve eşitlikçiliği garanti eden ve evrensel gelişmeyi izleyen kaliteli eğitim, Birleşmiş Milletler'in (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden biridir. Küreselleşmeyle değişen ekonomik düzende piyasa odaklı rekabetçiliğin önceliğinde, özel işletmeler gibi yarı kamusal nitelikteki yükseköğretim kurumları da kaliteyi ve kalite güvencesini önemsemek zorundadır.

Kalite güvencesi, genel olarak kalite standartlarının karşılandığını belirlemek için yapılan bir tasarının/hizmetin/kurumun çeşitli yönlerini belli bir sistem ve standartlara göre izlemek ve değerlendirmektir. Yükseköğretimde kalite güvencesi, kalite çalışmalarını sorgulayarak kalitede süreklilik, hesap verebilirlik ve sürekli iyileştirme arasında hassas bir dengeyle sistem içinde şeffaflık ve güven oluşturmayı hedefler. Böylece yükseköğretim kurumlarının başta eğitim ve diğer aktivitelerinin kalitesi ile ilgili iç denetim mekanizmasıyla kurum yönetiminin, tüm etkinlikleri paydaşlarını da kapsayacak biçimde düzenlenmesi kalite güvence sistemiyle sağlanmaktadır (Taşcı & Lapçın, 2023: 4; Güney, 2019: 406).

Kalite güvence sistemleri, her ülkenin yapısal özelliklerine göre süreç ve amaç bakımından farklılıklar göstermekle birlikte, son yıllarda söz konusu sistemler arasında harmonizasyon gündemdedir. Yükseköğretimde kalite güvence sistemi olarak Türkiye'de de yaygın olan *Bologna Süreci*, Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturma amacıyla karşılaştırılabilir ölçütlerle, iş piyasasının yükseköğretimden beklentilerini dikkate alan ve iş hareketliliğini arttıran biçimde hem programa hem de derse odaklı "öğrenme çıktıları" esasına dayanmaktadır. Ancak, mesleki, eğitim-öğretim ve akademik yükseltme ölçütleriyle bilinen geleneksel yaklaşımların dışında 1980 sonrasında Dünya genelindeki bağımsız mekanizmalarla evrensel standart ve göstergelere dayalı farklı yenilikçi yaklaşımlar ve farklı kurumsal yapılanmalar oluşturulmaktadır. Rekabetçiliğe karşın kamu desteğinin azalması, öğretimde farklı tekniklerin gelişmesi, kalitenin sorgulanması ve kalitenin belirli güvence sistemleriyle belgelenmesi yenilikçi yaklaşımlarda temel ilkelerdir (Özer, 2018: 428). Temel bileşenleri ise yükseköğrenimin akademik ve idari süreçlerinin kalite standartlarına uygun olarak sürdürülebilirliğini sağlamak için belirlenir. Bu sistemler iç ve dış değerlendirme süreçlerini içerir. Öğrenci başarısı, kurumsal verimlilik, araştırma motivasyonu ve rekabet gücü, kalite güvence sistemlerinin yükseköğretimde performans üzerindeki etkileridir. Sonuçta; kalite güvencesi ve/veya akreditasyon yükseköğrenim kurumlarının küresel varlığını güçlendirerek eğitim ve araştırma ağlarına entegrasyonunu destekler ve rekabet güçlerini artırır (Duarte & Vardasca, 2023: 583). Sonuçta yükseköğrenimde kalite güvencesinin kanıtı olan akreditasyon önem kazanmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışma, akreditasyonu mesleki eğitim ve öğretimde ve uygulamada kaliteyi sağlama, geliştirme ve belgelemede etkili bir araç olarak incelemektedir. Bu kapsam, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizi kullanılarak tasarlanmıştır. Literatür taraması yoluyla oluşturulan kavramsal çerçeve (kalite, kalite güvencesi vb.), yasa, yönetmelik ve kamu kurumlarının web sitelerinden (YÖK, YÖKAK, MEDEK vb.) ikincil veri kaynaklarıyla desteklenmiştir. Türkiye'deki mesleki eğitim kurumlarının (MT-Meslek Yüksekokulları) akreditasyon süreci, veri kaynaklarına ve araştırmacının değerlendirici ve eğitmen olarak deneyimine dayanmaktadır.

BULGULAR

Yeni Nesil Öğrenciler (Z, Alfa Kuşağı)

Yeni ve yakın gelecekteki öğrencilerin doğum tarihlerine göre yapılan kuşak tanımlaması ve kuşakların iç içe geçmesi, kişisel farklılıklar kadar teknolojiye erişimle ilişkilendirilmiştir. Bu olgu öğrenci memnuniyetini ve eğitim stratejilerini geliştirmede rehber niteliğindedir (Tablo 1). Bu nedenle günümüzde yükseköğrenim öğrencisi olan Z kuşağını kuşatan Y ve Alfa kuşakları da yeni nesil eğitim-öğretim sistemlerinde sonuç olarak öğrenim kalitesinde ve güvencesinde yenilikçiliği zorunlu kılan etkenlerdir. Bu noktada Y kuşağından itibaren *kentin kayıp-yalnız çocuklarının yönetime, sosyal olaylara ve eğitime katılımları*, dijitalleşmeye evrilmektedir (Ziatdinov & Cilliers, 2022: 790). Bir üst kuşağın himayesindeki hazırcılık ve bir alt kuşaktan kolaycılık Z kuşağını bıçkın ve iflas olmaz bir kişiliğe sürüklemektedir.

Tablo 1. Yeni nesil öğrencilerin üniversiteki ve MYO'daki tutum ve beklentileri

Kuşak	Anahtar Kelime	Üniversitedeki Tutum ve Beklentileri
X	Geleneksel öğretim	• Öğretim üyelerinin otoriter olması • Yüz-yüze eğitim
Y	Disiplin ve diploma odaklı	• Grup Çalışması • Özgürlük ve Esneklik • Mekânsal ve Bireysel konfor
Z	Dijital çağın ilk kuşağı	• Bilgiye hızlı ulaşma • Görsel ve interaktif öğrenme modeli • Sürdürülebilirliğin önemsenmesi • Toplumsal birlik
Alfa	Dijital yerliler	• Artırılmış gerçeklik • Yapay zekâ destekli öğrenme • Teknolojik becerileri geliştirme

Kaynak: Yılmaz & Aktürk, 2024: 8; Fidan, 2023: 8; Ziatdinov & Cilliers, 2022: 780.

Alfa kuşağı ise büyük yıkımları olan fiziksel ve dijital savaş deneyimlerini, bütün yapaylığıyla Beta ve Gama kuşağına, Gama kuşağı da fiziksel bütünden enerji-yoğun manyetik boyuta geçecek ve ara dönem kazanımlarını delta kuşağına devredecektir (Nagy & Kölcsey, 2017: 110).

Sanayi, ticaret, üretim ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu, yeterli bilgi ve 21. yüzyıl becerilerine yatkın, dijital dünya ile tanışık, aranan elemanları (teknikerleri, gri yakalıları) yetiştiren Yeni Nesil MYO, MTE eğitiminin en önemli kurumlarıdır. Yeni Nesil- MT MYO'ların eğitim ve öğretimle birlikte araştırma ve uygulama odaklı sistemle kendilerini geliştirmeleri ve bilgi üreten ve etkin kullanan, problem çözen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati kuran, topluma ve kültüre katkıda bulunan vb. niteliklerine sahip gri yakalı meslek insanı yetiştirmesi beklenmektedir. Ancak, bu beklenti yeni nesil öğrencilerin dikkate alındığı yeni nesil MT-MYO ile karşılanabilir.

Yeni Nesil Üniversite ve Meslek Yüksek Okulu

Günümüzde akıllı üretim sistemleriyle yerel ve küresel ölçeklerde, endüstrinin değişen taleplerinin belirleyici olduğu *Eğitim 4.0 ve sonrası* tüm eğitim süreçlerinde olduğu gibi yükseköğretimde de köklü bir dönüşümü yani yeni nesil eğitim kurumlarını gerekli kılmaktadır Bayburt & Eğin, 2021: 150; Demir, 2018: 152). YNÜ kavramı daha çok eğitim ve öğretim kalitesini artıran ve yenilikçi düşünce doğrultusunda geleceğin liderlerini, bilim insanlarını eğiten kurumlar olarak tanımlanmaktadır. YNÜ'nin üç temel amacı vardır; bunlar *eğitim, araştırma ve topluma katkı* sunmaktır. Yeni nesil üniversiteler, eğitim-öğretim ile AR-GE uygulamalarını gelişen teknoloji standartlarına göre yenilemekte ve belli periyotlar ile gözden geçirmektedir. YNÜ, öğrencilerini hızla değişen iş dünyası ihtiyaçlarına göre en iyi şekilde hazırlayan ve bu ihtiyaçlara göre güncelleyen kurumlardır. Bu üniversitelerin en temel özelliği; yönetim, idari ve akademik personeller ile öğrenciler arasında daha iyi bir etkileşimin sağlanmasıdır (Ölmez, 2025: 940; Koyuncuoğlu, 2023: 128-129). BM'nin üçüncü nesil eğitim anlayışıyla eğitimde kalitenin farklı boyutları ile birlikte YNÜ'de *öğrenci memnuniyeti* kalite bileşeni olarak önemsenmektedir. Türkiye'de YÖK'ün stratejik planlamaları başta olmak üzere, yeni nesil öğrencilerin beklentileri ve memnuniyetini her yükseköğretim kurumunun performansı belirlemede değerlendirmektedir. Bu eksende yeni nesil öğrencilerin tutum ve beklentileri karşılama olanakları ve teknolojik gelişmeye paralel değişen eğitim paradigmalarının öngördüğü eğitim araçları ve mekanları, öğrenci ve/veya eğitim memnuniyetini belirleyen önemli etkenler olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 2. Yeni Nesil Öğrenciler ve Yeni Nesil Yükseköğretim Etkileşimi

Kuşak	Doğum	Öğrenme Tercihleri	Eğitim Stratejisi	Önerilen Araçlar
Sessiz	1928-1945	• Yazılı kaynaklar, ders anlatımı, tekrar ve ezbere dayalı öğrenme • Teknoloji ile düşük düzeyde etkileşim • Kararlı, uzun vadeli öğrenme	Anlatım gözlem	Kitap, Defter
Bebek patlaması (*Baby Boomer*)	1946-1964	• Yüz-yüze eğitimciden öğrenme • Grup tartışmaları, vaka analizleri • Geribildirim mekanizması	Tartışma, Vaka inceleme	Sunumlar, Örnekler
X	1965-1980	• Uygulamalı problem çözme • Karma (hibrit) eğitim • Verimlilik odaklı öğrenme	Uygulamalı Öğrenme	Atelyeler, Projeler
Y	1981-1995	• E-öğrenme, online ve interaktif ders, • Görsel odaklı öğrenme • Dijital araçlar • Sosyal öğrenme ortamları	Etkileşimli Dijital Ortam	e-öğrenme Ortamları
Z	1996-2012	• Oyunlaştırılmış, yaparak öğrenme • Görsel destekli eğitim modeli (video, infografik, tiyatro vb.) • Kısa zamanlı mikro öğrenme • Anında geri bildirim	Görseller, Oyunlaştırılmış Bilgi	You tube, Canva vb.
Alfa	2013-2025	• Tamamen dijital ve her bir öğrenciye göre öğrenme modeli • Yapay zekâ destekli öğrenme • Oyunlaştırılmış deneyimsel öğrenme	Yapay Zekâ ve Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR)	VR ve AR Uygulamaları, Yapay zekâya dayalı robotu (Chat GPT)
Beta	2026-2045	• Temel öğrenme aracı olarak yapay zeka • Eleştirel düşünme ve yaratıcılığın yerini dijital dünyanın alması	Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR)	Güvenilir internet, Yapay zekâ destekli öğrenme araçları
Gama	2040-	Bugünden kestirimi olanaklı görünmüyor.		
Delta	2055-			
Teta	2070-			

Kaynak: Fidan, 2023'den ve Nagy & Kölcsey, 2017: 110-112 ve Yılmaz & Aktürk, 2024'den yararlanılmıştır.

Bu ortamda dijital dünyanın içerisinde büyüyen Z ve Alfa Kuşağının algı ve beklentilerine uyumlu öğrenme teknikleri ve donanımlarıyla kurgulanan YNÜ (Tablo 2) ve gri yakalı eleman sorununu çözecek yeni nesil MYO bugünün ve geleceğin umududur. Bu kuşağın günlük yaşamlarında uzun saatler odaklandıkları dijital dünyaya bağlı sosyal bağlantılarının, eğitim-öğretimde önemsenmesi, YNÜ ve MYO oluşumunda ve gelişiminde avantajlar sağlanacaktır (Ziatdinov & Cilliers, 2022: 785). MYO öğrencileri de yeni nesil öğrenciler olduklarına göre bu öğrencilerin de MYO'undaki tutum ve beklentileri benzer olacaktır.

Üniversitelerin en önemli birimlerinden olan yeni nesil MT-MYO'larda "araştırma ve uygulama ve öğrenci

memnuniyetine odaklı bir sistemle kendilerini geliştirmeleri ve sanayi iş birliğinin üssü olmaları" ve böylece "mezunlarının hızla gelişen teknoloji ve uygulamalarının, iş hayatının ve yaşam koşullarının değişimiyle kısaca dünyanın karmaşıklığı ile baş etmede yetkin olmaları" beklenmektedir. Bu beklentiye koşut, YÖK ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında üniversite-özel sektör işbirliğini güçlendirmek ve mesleki eğitimin niteliğini artırmak amacıyla Meslek Yüksekokulları Eğitim İşbirliği Protokolü 9.Ocak.2025'de imzalanmıştır. Bu protokolün 103 üniversitenin kapsayan bu protokol kapsamında 388 MYO programları yer almaktadır. Tüm Türkiye'de yayılması hedeflenen bu uygulama, mesleki eğitimi güçlendirmek kadar kritik bir ekonomik ve kalkınma stratejisidir. Böylece, sanayi ve teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren paydaşlarla ortak çalışma, yenilikçi, çevre dostu ve yüksek verimli iş modellerini teşvik eden meslek yüksekokulu programları oluşturmaya başlanmış, yeşil dönüşümle ilgili bazı ön lisans programları açma kararı alınmıştır. Bu gelişmeler eğitimde 4.0'dan 5.0'a geçiş köprüsüdür (Anadolu Ajansı, 2025).

YÖK Başkanının 14. Nisan 2025 tarihli açıklamasıyla MYO'ların eğitim programlarının yenileneceğini ayrıca sektör temsilcileriyle işbirliği sonucu OSB MYO'ların müfredatlarının dijital ve yeşil beceri odaklı yeni modellere göre ve yeni nesil tematik MYO'lar kurulacağını açıklaması yakın gelecekte yeni nesil MYO'ları gerçekleştirme müjdesidir.

MYO'da Eğitim ve Süresi

Türkiye'de MYO, orta öğretimden (lise) sonra üniversitelere bağlı ya da bağımsız olarak vakıflar tarafından (Faruk Saraç Tasarım MYO, İstanbul Şişli MYO gibi) belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmek için 2 yıl (4 dönem) eğitim (ön lisans diploması) veren okullardır (sayılı YÖK Kanunu 3. Madde, c- bendi, değişik. 254729/6/2001-4702/1 md). 3+1 eğitim modelinin uygulandığı bu okullarda ilk 3 dönemi örgün öğretim son 1 dönemi ise işletmelerde tam zamanlı uygulamalı eğitim düzenlenmektedir. Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönergesi (17.06.2021 tarih- 31514 sayılı R.G.) kapsamında staj ve işyeri uygulamasının mezuniyet kredisine dahil edilmesi, öğrenciye ücret ödenmesi ve sigorta yapılması en önemlisi öğrencinin iş dünyasına doğrudan katılması bu uygulamada öğrenci motivasyonunu yükseltmektedir. Dolayısıyla, MYO mezunları yapacağı iş konusunda tecrübe sahibi olarak iş dünyasına bu avantajla katılmaktadır. Türkiye'de 2023'te MYO mezunlarının istihdam oranı % 61,27 iken, OSB-MYO'lardan mezun olanların istihdam oranının %78'dir. Bu başarıda, sektör ihtiyaçlarına göre hazırlanan müfredatların ve uygulamalı eğitimin yani MYO-sektör işbirliğinin etkili olduğu bilinmektedir.

MYO'dan mezun olabilmek için asgari 120 AKTS (Dönemlik 30 AKTS) tamamlanmış olması gerekir. Başkent Üniversitesi'nde bu değer 126 AKTS'dir. Programın %25'i seçimlik derslerden oluşmaktadır. Bu kural en son Ekim-2024 tarihinde YÖK tarafından bütün programlarda sorgulanmıştır. Bazı programlarda bitirme projesi ve giriş dersi yer almaktadır. Üniversiteye geçiş sürecinin ilk basamağı olan TYT (Temel Yeterlilik Testi), Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS) birinci oturumudur yani üniversiteye girişin ilk aşamasıdır. Türkiye'de Haziran 2025 itibarıyla 208 yükseköğretim kurumu (devlet/vakıf üniversitesi ve vakıf meslek yüksekokulu) 2025 TYT verisinde 1.017 MYO toplamda yaklaşık 12.000 program Türkiye genelinde geniş spektrumda öğrenci olanağına sahip olmuştur.

01.07.2017 tarihli, 30111 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 7033 sayılı Kanunun 15'inci Maddesi ile 2547 sayılı Kanunun 46'ncı maddesi uyarınca "Organize sanayi bölgelerinde kurulan meslek yüksekokulları için öğrenci başına ilgili yükseköğretim kurumlarına, YÖK bütçesine bu amaçla tahsis edilen ödenekten, eğitim desteği yapılabilir" (YÖK, 2017). Bu düzenleme ile MYO'ların OSB'lerde açılması teşvik edilmiş ve MYO'larda yetişen insan kaynağının sanayi ile etkileşim içerisinde olması amaçlanmıştır. Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) kurulan MYO (ilk örnekler Ankara Başkent Organize Sanayi Bölgesi içerisindeki Hacettepe Üniversitesi Başkent OSB Teknik Bilimler MYO, Anadolu OSB içerisindeki Başkent Üniversitesi Anadolu OSB MYO) bu okulların eğitim kalitesini de artırmaktadır.

MYO'da yetiştirilen Ara-nan Elemanlar (Teknikerler): Gri yakalılar

21. yüzyıl itibari ile yapılan araştırmalarda alternatif yakalar ile ilgili çalışmaların arttığı, yayınların genellikle Kuzey Amerika'da yapıldığı ve araştırma alanını da imalat ve hizmet işletmelerinin oluşturduğu görülmektedir. Mavi, beyaz yakalılarla birlikte altın (hizmet sektöründe bilgi işçisi), gri (tekniker), pembe (çoğunlukla girişimci kadın) yeşil (geleceğin yeni meslek insanı; yenilenebilir enerji mühendisliği, danışmanlığı gibi) yakalı tanımları, küreselleşme, dijitalleşme gibi gelişmelerin beraberinde yapılmaktadır.

Gri yakalı çalışanlarla ilgili iki farklı görüş bulunmaktadır. Birincisi; mavi yakalılardan yüksek, beyaz yakalılardan düşük vasıflı olan, mavi ve beyaz yaka arasındaki iletişimi kuran, iş alanında yetişmiş, teknoloji kullanımında beyaz yakalılar kadar aktif olmayan ancak mavi yakalılardan daha nitelikli iş yapabilen (şef, ustabaşı gibi) gruptur. Türkiye'de bu görüş benimsenmektedir. İkinci görüş daha çok işgücü içinde yaşlanan ya da yarı zamanlı çalışanları tarif etmektedir. Batı'da yaygın olarak bu görüşe karşın uzak doğuda (Çin, Japonya gibi) teknikerler bu yaka rengi ile anılmaktadır (Hutchings vd., 2009: 280). Gri yakalılar yani yetenekli teknikerler, iş tanımlarına göre bazı beyaz ve

bazı mavi yakalıların görevlerini birleştiren çalışanlardır.

Türkiye'de MYO'da Kalite Güvencesi

Türkiye'de, yükseköğretim sisteminde köklü değişiklik 1982 Anayasa'sı ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile belirlenmiştir. Bu doğrultuda YÖK ülkedeki yükseköğretimin planlaması ve yönetimin sorumlusu olmuştur. Bu çerçevede, mesleki eğitimde kalite sağlamak ve geliştirmek için günümüzde YÖK ve Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) birçok çalışma sürdürmektedir. MEB, MYO güçlendirmek için lise düzeyindeki farklı düzenlemeleri sürekli denemektedir. YÖK ise konuya 2001'de odaklanmış ve yurt dışı eğitimin denkliği önemsemiştir. 2002'de Bologna sürecine geçişle ulusal standartların Avrupa standartlarına uyulması ve yüksek öğretimde kalite ile ilgili düzenlemeler yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Böylece, Bilgi Tabanlı Toplumu Oluşturma ve Bilgi Tabanlı Ekonomiyi Oluşturma için Avrupa Yüksek Öğretim Alanı (AYA) ve Avrupa Araştırma Alanı (ERA) oluşturmayı hedeflemiş ve AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi-ECTS) uygulanmaya başlanmıştır. 2009'da bu sürece ön lisans düzeyinde eğitim veren MYO dahil edilmiştir (Uçar & Özerbaş, 2013).

2002'de kurulan Yükseköğretim Akademik ve Değerlendirme ve Geliştirme Komisyonunun (YÖDEK) yetkileri 2006'da akreditasyon ile genişletilmiş olmasına karşın beklenen başarı sağlanamamıştır. 2015 tarihli Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği ile başlatılan çalışmalar kurumsallaştırılarak aynı yıl Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) oluşturulmuş ve bu kurul 2017'de YÖK'ten ayrılarak bağımsız, özerk bir yapıya dönüştürülmüştür. Böylece MYO dahil yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerinin esasları belirlenmiştir. YÖKAK'ın, 5 yıl içerisinde zorunlu "kurumsal dış değerlendirme" ve yetkilendirdiği akreditasyon dernekleri aracılığıyla zorunlu olmayan "program değerlendirme" yetkisi vardır (Demirkan, 2015).

Türkiye'de yükseköğretimde kalite güvencesi için birçok farklı kurum (YÖKAK, farklı disiplere yönelik farklı dernekler, Kalite Yönetim Standardı-TS EN ISO 9001: 2015, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi-TYÇ, Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al Döngüsü- PUKO, MEDEK, vd.) kendi kriterlerine (Kurum İç/Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Alt Ölçütleri, YÖK Kurumları Saklama Süreli Standart Dosya Planı V.4 vd.) göre uygulamayı yönlendirmekte, yetkilendirilmekte ve sonuçta nice kalite evrakının hazırlanması ve saklanması talep edilmektedir.

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi (TYYÇ)

"Yeterlilik çerçeveleri", yeterlilik terimi kapsamında bir arada değerlendirilmesi mümkün kılınan farklı özellik ve eğilimlere sahip diploma, sertifika, yeterlilik belgesi gibi kanıtların tanınması, karşılaştırılması ve sınıflandırılması için kullanılır. Yeterlilik çerçevelerinin sunmuş olduğu kapsayıcı ve esnek yapı, çerçevenin işleyişine ilişkin farklı araçlar ve kurallar kullanılarak eğitim ve yeterlilik sistemlerinin yeniden dizayn edilmesine imkân tanımaktadır.

TYYÇ, 21.01.2010 tarihinde YÖK tarafından tamamen onaylanmıştır. Yeterlilik çerçeveleri, yeterlilikleri bir seviyeler hiyerarşisine göre sınıflandırmakta; yeterliliğe ait öğrenme kazanımlarının karmaşıklık ve zorluğunu dikkate alarak seviyelendirmektedir. Bu çerçevede Türkiye'de yükseköğretim düzeyi; Kısa Düzey (Ön Lisans), Birinci Düzey (Lisans), İkinci Düzey (Yüksek Lisans), Üçüncü Düzey (Doktora) olarak yapılandırılmıştır (Demirkan, 2015).

PUKO Döngüsü

PUKO Döngüsü yönetim sistemlerini geliştirmekte, yönetimin sonuç odaklı olmaktan çıkarak süreç odaklı olmasını ve birimler arası entegrasyonu sağlamakta kalite güvence sistemini desteklemekte, kendi kendine geri bildirim sistemi oluşturarak sürekli iyileştirmeyi tetiklemektedir (Shi & Song, 2009:197). PUKÖ döngüsü sürekli iyileştirme mekanizmaları kapsamında bilişim ve iletişim teknolojileri, yönetim, endüstri, çevre, eğitim, personel gelişimi, fen bilimleri ve sağlık gibi farklı bilim alanlarında bilimsel çalışmalara konu olmuştur. Kalite süreçlerini sistemli ve planlı bir iyileştirme döngüsü içerisinde geliştirmede kullanılan PUKÖ döngüsü, Türkiye'de yükseköğretim kalite süreçlerinde YÖKAK'ın önerdiği araçlardan biri olarak YÖK kurumlarının iç/ dış değerlendirme raporlarında sıklıkla yer almaktadır. PUKÖ, YÖKAK'ın kurumsal akreditasyonla ilgili 2021 göstergelerinde değerlendirme ölçütü olarak yer almaktadır. Kurumsal boyutta yönetim sistemlerini geliştirmekte, yönetimin sonuç odaklı olmaktan çıkarak süreç odaklı olmasını ve birimler arası entegrasyonu sağlamaktadır (Shi & Song, 2009: 199). Ayrıca geri bildirim sürecini başlatarak önerilen ve yapılması planlanan yeniliğe karşı ön eleştiri getirilmesini, yeni ve etkili aktivitelerin oluşmasını sağlamaktadır. PUKÖ döngüsü doğru yapılandırıldığında sürekli iyileştirme faaliyetlerinde etkili olmaktadır.

Yükseköğrenimde Kalite Güvencesi, Akreditasyon ve Önemi

Akreditasyon, bir kurum/programın önceden tanımlanmış standartlara/ilkelere dayalı sıkı bir dış akran değerlendirme sürecinden geçtiğini ve asgari gereklilikleri karşıladığını garanti eden kalite damgasıdır. Bir kurumun, kendi belirleme yetkisi olmadan veya yetkisini kullanmamayı tercih ederek yeterliliklerinin başka bir yetkili makam tarafından tanınmasıdır. Bu makam, bir devlet kurumu veya başka bir yerli/yabancı yükseköğretim kurumu ya da bir dernek olabilir. Böylece, eğitim kalitesini artırmaya yönelik akreditasyon, yetkin, güvenilir ve inanılır olmanın kanıtıdır (Kumar vd. 2020). Bir eğitim kurumunun belirli koşulları veya kriterleri karşılaması durumunda yetkili bir kuruluşun verdiği değer, uzmanlaşma kapsamındaki akreditasyondur.

Akreditasyon süreci; genellikle üç özel aşamadan oluşur:

- Kurum veya akademik programın öğretim üyeleri, yöneticileri ve personeli tarafından yürütülen ve akreditasyon kuruluşunun standart ve kriterlerini referans alan bir raporla sonuçlanan bir öz değerlendirme süreci,
- Akreditasyon kuruluşunun seçtiği bir ekip tarafından yürütülen ve kanıtları inceleyen, tesisleri ziyaret eden ve akademik ve idari personelle görüşmeler yapan bir çalışma ziyareti; akreditasyon kuruluşunun komisyonuna bir öneri de içeren bir değerlendirme raporu,
- Komisyon tarafından kanıtların ve kaliteyle ilgili kriterlere dayalı bir önerinin incelenmesi ve nihai bir kararla sonuçlanması ve resmi kararın kuruma ve diğer paydaşlara iletilmesidir.

Akreditasyon sürecinin sonunda genellikle bir statü**,** tanınma ve bazen de sınırlı bir süre içinde faaliyet gösterme izni verilmekte ve bu durum belgelenmektedir. Bu noktada akreditasyon statüsü ve süresi eğitim kurumlarını yönlendirici içeriktedir.

Akreditasyon süresi; akreditasyon lisansının süre bakımından sınırlılığını ifade etmektedir. Yani, bu lisansının geçerlilik süresi, tespit edilen sorunların çözülmemesi üzerine genellikle lisansı askıya alma veya yenileme hakkı, akreditasyon kuruluşu tarafından belirlenir. *Akreditasyon statüsü;* Bir kuruma veya uzmanlaşmış programa, akreditasyon kuruluşu tarafından bölgesel, ulusal veya uzmanlaşmış düzeyde belirlenen uygun eğitim kalitesi standartlarını karşılamasıyla resmi tanınma durumudur. *Ön Öğrenmenin Akreditasyonu*: Bireylere, ön öğrenmelerine ve (bazen) deneyimlerine dayalı olarak yeterliliklere yönelik kredi verilmesi sürecidir. Bu süreç, ilgili öğrenmenin öğrencinin uygun öğrenme çıktılarına ulaşmasını sağladığına dair açık kanıt üzerine verilir (Dahil, vd. 2015: 817).

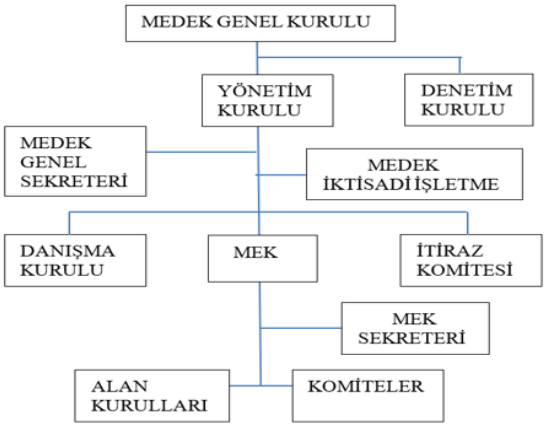
Türkiye'de MYO Akreditasyonu ve MEDEK

Çeşitli ülkelerdeki yüksek eğitimde farklı yaklaşımlarla uygulanan akreditasyon işlemleri dış (dış denetimler veya akreditasyon) ve iç kalite güvencesi (öz değerlendirme) olarak gruplandırılmaktadır. Türkiye'de MT-MYO'nda akreditasyon MEDEK tarafından gerçekleştirilmektedir. Dernek, iç kalite güvence sisteminin bir parçası olarak öğretim programının ve çalışmalarının akreditasyon ve değerlendirme unsurlarını içerecek şekilde oluşturulmasıyla Yeni Nesil MYO gerçekleştirilmesinde yönlendirici niteliktedir.

MEDEK Tüzüğü ve Mesleki Eğitim Akreditasyon Kurulu'nun (MEK) hazırladığı yönetmeliğe göre; MEDEK, MEK'in yükseköğretimdeki önlisans programlarının akreditasyon süreçleri ile programların kalite güvencesinin belgeler. Bu çerçevede;

- Başvuruda bulunan programdan değerlendirme ölçütlerini sağlayanların belirlenmesi,
- Ölçütleri sağlayan programları ilan ederek tüm paydaşların (öğrenci adaylar, öğrenci velileri, eğitim-öğretim kurumları, işverenleri vb.) bilgilendirilmesi,
- Programın sürekli iyileştirilmesini ve yeni programların geliştirilmesini yönlendirmesi,
- Öğretim programının değerlendirilmesi ve çalışmalarının akreditasyon ve değerlendirme unsurlarını içerecek şekilde oluşturulması için yönlendirme yapılması, amaçlanmaktadır (MEDEK, 2025-a).

Organizasyon şemasında (Şekil 2) da görüldüğü üzere MEDEK çalışmalarını MEK, Teknik MEK, Sağlık MEK, Sosyal Eğitim Komitesi, Danışma Kurulu, Mevzuat Geliştirme ve Güncelleme Komitesi, Değerlendirici Aday Tespit Komitesi, Ölçütler Komitesi, Sürekli İyileştirme Komitesi, Tutarlılık Komitesi ve İtiraz Komitesi ile yürütmektedir. Bu işleyişte MEDEK'in hizmet değerleri; *Paydaş Ortaklığı, Sürekli Öğrenme, Değer Yaratma, Etik Davranış, Sürdürülebilir İşbirliklerini Geliştirme, Tarafsızlık ve Güvenilirlik ve Şeffaflıktır.*

Şekil 2. MEDEK Organizasyon Şeması
Kaynak: MEDEK, 2025-b

MEDEK Alan Kurulları Yönergesine göre;

- Alan Kurullarının üyeleri, bu yönergenin 7'nci maddesinde belirtilen kurumlar arasından, yine bu yönergenin 6'ncı maddesindeki nitelikleri taşıyan kişiler arasından MEK tarafından, Teknik, Sağlık ve Sosyal olmak üzere 3 ayrı alan kurulu olarak oluşturulur.
- Alan Kurullarının oluşturulmasında önlisans programlarına yönelik süreçler gözetilir.
- Alan Kurulları en az 3 üye akademik olmak üzere en az 5 üyeden MEK kararı ile belirlenir. Bu Kurul üyelerinin görev süresi üç (3) yıldır. Süresi dolan üye aynı usulle yeniden atanabilir (MEDEK, 2025-b).

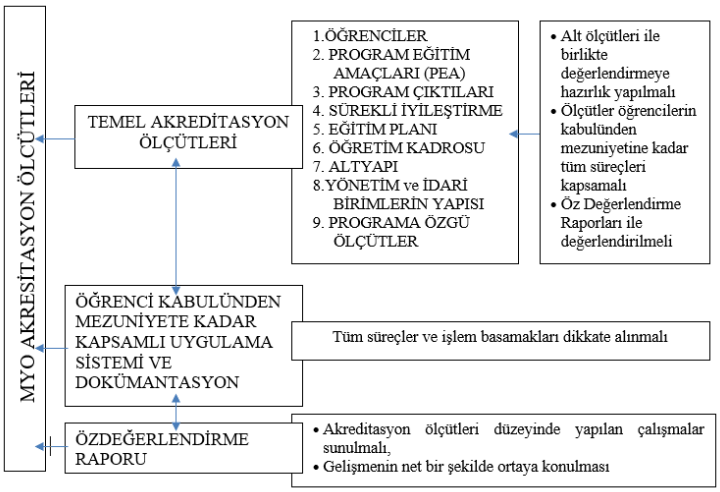
Değerlendirmede güvenirlik ve tarafsızlık *Değerlendirici Aday Tespit Komitesi Yönergesi* ile garanti edilmektedir.

MEDEK Akreditasyon Süreci

İlk aşama olan başvurunun, Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesine göre koşulları;

- Bünyesinde MYO programı bulunan ve başvuru tarihinden önce mezun vermiş olan yükseköğretim birimi, programlarının akreditasyonu için başvuru yapabilir.
- Başvurusu yapılan bir program için kurumda ikinci öğretim uygulanmakta ve her iki programdan da mezun verilmiş ise başvuru her iki program için ayrı ayrı yapılmalıdır.
- Programlarının MEK tarafından akreditasyonunu isteyen çok yerleşkeli bir kurumun birbirinden fiziki ve idari olarak anlamlı farklılıklar gösteren her bir yerleşkesindeki birim, değerlendirme sürecinde ayrı bir kurum olarak kabul edilecektir.

MEDEK değerlendirme ölçütleri aşağıda açıklanmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3. MEDEK Değerlendirme Ölçütleri

Öz Değerlendirme Raporu (ÖDR)

- ÖDR, verilen şablona göre ilgili program tarafından her program ve her bir ikinci programlar için ayrı ayrı hazırlanır. ÖDR, program ve kurumun MEDEK'e niteliksel ve niceliksel değerlendirme için gereken bilgileri sağlamalıdır.
- Her rapor üç bölümden oluşmalıdır: 1) Ana Bölüm 2) Ek I (Programa İlişkin Ek Bilgiler) 3) Ek II (Kurum Profili) Format ve Hazırlık ÖDR. Bu rapor MEDEK Portal'a PDF olarak kanıtları ile birlikte yüklenmelidir. Raporda, şablonda belirtilen genel bilgiler ile her bir başlık ve alt başlığa ilişkin açıklamalara yer verilmeli, tablolardaki tüm kutular geçerli verilerle doldurulmalıdır. Hazırlanan ÖDR ve ekleri, MEDEK internet sitesinde ilan edilen takvime göre bu sitedeki rapor oluşturma ekranı kullanılarak MEDEK'e ulaştırılmalıdır.
- Ön inceleme sonrası eksikliği görülen ÖDR'lerin iyileştirilmesi istenebilir.
- ÖDR'nin hazırlanması ile kurum ziyareti arasındaki zamanda yeni bilgi ve/veya belgelerin oluştuğunda bu dokümanlar takım başkanına e-posta ile iletilir. ÖDR ve ekleri yalnızca MEDEK'in ve değerlendirme takımının kullanımı içindir ve üçüncü kişilere aktarılamaz.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yükseköğretimde dolayısıyla MYO'nda kalite güvencesinin sağlanması ve sürekliliğinde akreditasyon en etkin araçtır. Türkiye'de MYO'nda akreditasyon süreci program(lar) üzerinden MEDEK tarafından güvenilir ve şeffaf biçimde yürütülmektedir. Akreditasyon sürecindeki işlemlerin makul sürelerde işletildiği söylenebilir. Ancak, ilk kez akreditasyon talep eden veya yeni ya da yenilikçi dersler sunan kurumlar için süreç daha karmaşık ve zaman alıcı olabilmektedir. Ayrıca başvuru dosyasını ilgili programda görev alan öğretim elemanlarının hazırlanması bu grubun eğitim-öğretim, idari, akademik ve araştırma yükleri ve kurum dışı zorunlu kamusal görevleri dikkate alındığında, özellikle bürokratik işlerde yardımcı elemanlarla desteklenmesi süreci hızlandıracak, kolaylaştıracak ve kaliteyi yükseltecektir.

MEDEK, akreditasyona başvuran program yetkilileri ile yakın iş birliği çabası gösterdiği bilinmektedir. Öğretim elemanlarının da hem bu süreçte hem de değerlendirme aşamasında denetçi olarak gönüllü görev alarak bu kurumu desteklemeleri süreci kolaylaştıracaktır. Diğer yandan denetçilerin programa uygun uzman olmaları ve akademide deneyimli olması ve MEDEK'in bu konuda duyarlılık göstermesi hem bu kuruma hem akreditasyona güveni artıracak ve daha değerli kılacaktır. Diğer yandan bugünden yakın geleceğe yeni nesil MYO zorunlu geçişin -bu çalışmada özetle açıklanan- gerekçeleri ve YÖK ve MYO'lar tarafından bu amaçla başlatılan projeler, protokoller ve paydaş iş birlikleri dikkate alınarak, MEDEK'in akreditasyon süreç, içerik ve işlemlerini hızla bu gelişmeye yetkin akademiklerle birlikte hazırlanması gerekli görülmelidir. Bu noktada yeni nesil öğrencileri motive edecek biçimde eğitimde dijitalleşme, esneklik MEDEK tarafından da önemsenerek özellikle markalı ders seçiminde teşvik edici olması beklenmektedir.

Fakülteler 'vizyon', MYO'lar ise doğrudan 'meslek' kazandırdığı için üretken sanayinin ve/veya Endüstri 4.0, 5.0 hatta 6.0 dönüşümünün beşerî sermayesi MYO'larına dayandırmaktadır. Dolayısıyla MYO, iş dünyasının ivedilikle ve acilen talep ettiği gri yakalı çalışanları yetiştiren kurum olarak birey ve toplum ekonomisini doğrudan etkilediği için ülkenin sürdürülebilir sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasını sağlama potansiyeline sahiptir. Bu nedenle *dijital dönüşüm* çağında giderek stratejik önem kazanan MYO, yeni nesil MYO dönüşümü de zorunlu olacaktır.

KAYNAKÇA

Anadolu Ajansı (2025). https://www.aa.com.tr/tr/egitim/yok-ile-tobb-arasinda-meslek-yuksekokullari-egitim-isbirligi-protokolu-imzalandi/3544494.

Akduman, G. & Hatipoğlu, Z. (2021). Kim bu Z kuşağı?. *International Journal of Entrepreneurship and Management Inquiries*, *5*(9), 203-226. https://dergipark.org.tr/en/pub/ijemi/issue/66427/1003852

Bayburt, B. & Eğin, F. (2021). Teknoloji ve sanayideki gelişmelerin yansıması olarak eğitim 4.0. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, *16*(2), 137-154. https://doi.org/10.54860/beyder.1010372

Dahil, L., Karabulut, A. & Mutlu, İ. (2015). Reasons and results of nonapplicability of education technology in vocational and technical schools in Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 176, 811-818.

Demir, A. (2018). Endüstri 4.0'dan eğitim 4.0'a değişen eğitim-öğretim paradigmaları. *Electronic Turkish Studies*, *13*(15), 147–171. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13480

Demirkan, Ş. (2015). Türkiye'de yüksek öğretim sistemi içinde meslek yüksekokullarının yeri ve diploma tanınabilirliğinin öğrenci başarısı üzerine etkisi. *PARADOKS*, *11* (Özel Sayı), 464-493.

Duarte, N. & Vardasca, R. (2023). Literature review of accreditation systems in higher education. *Education Sciences*, *13*(6), 582-586. https://doi.org/10.3390/educsci13060582

Fidan, A. (2023). Kişilikte Güncel Çalışmalar. *X, Y, Z ve gelecekteki Alfa, Beta, Gama kuşakları kişilik tiplerinin kamusal yaşama katılım düzeyleri.* Ankara: Nobel Yayınevi.

Göksoy, S. (2014) Eğitim sistemlerinde kalite standartları ve kalite standart alanları. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 3* (7), 85-99. https://dergipark.org.tr/en/pub/egitimvetoplum/issue/5126/69817

Güney, A. (2019). Kalite yönetimi çerçevesinde yükseköğretimde akreditasyon süreci**.** *Electronic Turkish Studies,14*(2), 401-412. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14835

Koyuncuoğlu, D. (2023). Gelecek nesil üniversiteler: Bir model önerisi. *Five Zero*, *3*(1), 127-145.

Kumar, P., Shukla, B. & Passey, D. (2020). Impact of accreditation on quality and excellence of higher education institutions. *Revista Investigacion Operacional, 41*(2), 151-167.

Hutchings K., Zhu C., Cooper B.K., Zhang Y. & Shao, S. (2009). Perceptions of The Effectiveness of Training and Development of 'Grey-Collar' Workers In The People's Republic of China. *Human Resource Development International*. *12*(3), 279-296. https://doi.org/10.1080/13678860902982033

MEDEK (2025-a). Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği. https://medek.org.tr/belgeler

MEDEK (2025-b). Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği https://medek.org.tr/organizasyon-semasi.

Nagy, Á. & Kölcsey, A. (2017). Generation alpha: marketing or science. *Acta Educationis Generalis*, *7*(1), 107-115. https://doi.org/10.1515/atd-2017-0007

Ölmez, M. (2025). Kamu kurumlarında kurumsal iletişim: yeni nesil meslek yüksekokulları üzerinden bir değerlendirme. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *24*(2), 936-953.

Özer, M. (2018). 2023 Eğitim vizyonu ve mesleki ve teknik eğitimde yeni hedefler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, (3),* 425-435. https://doi.org/10.5961/jhes.2018.284

Shi, Y. & Song, G. (2009). Process control system of roof disaster based on PDCA cycle. *2009 IEEE 16th International Conference on Industrial Engineering and Engineering.* Hong Kong https://doi.org/10.1109/ICIEEM.2009.5344605 Management

Taşcı, D. & Lapçın, H. T. (2023). Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemi: Kurumsal akreditasyon raporları üzerinden bir değerlendirme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24*(1), 1-16.

Uçar, C. & Özerbaş, M.A. (2013) Mesleki ve teknik eğitimin dünyadaki ve Türkiye'deki konumu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2*(2), 242-252.

Welzant, H., Schindler, L., Puls-Elvidge, S. & Crawford, L. (2011). Definitions of Quality in Higher Education: A Synthesis of The Literature. *Higher Learning Research Communications*, *5*(3), 2-11.

Yılmaz, E. & Aktürk, A. (2024). Alfa Kuşağının Eğitim Süreçlerine İlişkin Görüşleri. *SEBED*, *2*(1), 6-32.

YÖK (2017). Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığı. https://proje.yok.gov.tr/tr/page/316